

תמר

נוטלים תמר

לפני אכילת הפרי מברכים "בורא פרי העץ", אולם אם כבר בירכו על התפוח אין מברכים ואומרים רק "יהי רצון... ש..."
אם אוכלים תמרים שהם לחים-צהובים מברכים גם ברכת "שהחיינו".

**בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרֵי הָעֵץ.
(בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעַנוּ לְזֶמַן הַזֶּה.)**
לאחר האכילה אומרים בקשה זו:

הבקשה:

**יְהִי רְצוֹן מִלְפָּנֶיךָ ה' אֱ-לֹהֵינוּ וְאֱ-בֹתֵינוּ
שְׂיִתְמוּ שׁוֹנְאֵינוּ וְאוֹיְבֵינוּ וְכָל מְבַקְשֵׁי רְעֵתֵנוּ**

בקשה אישית:

כל אחד ואחת מהנוכחים יכולים להוסיף את מה שברצונם שיתם - שיסתיים וייגמר - הגורמים הפנימיים או החיצוניים המפריעים לצמיחתם ולהתפתחותם האישית.

הפרי:

על פי חלק מההקילות, התמר פותח את סדר ליל ראש השנה משום חשיבותו, כאחד משבעת המינים שבהם נשתבחה ארץ ישראל, כפי שנאמר בפסוק: "ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש" (דברים ח', ח'). הדבש בפסוק זה הוא דבש התמר. עץ התמר סימל את שיבת העם לארץ ישראל ואת ההתחדשות הציונית והקמת המדינה.

חז"ל תיארו את מרב השימושים בעץ התמר, והדגישו כי אין בו פסולת: "מה התמרה אין בה פסולת, אלא תמרים לאכילה, ולולבים להלל, חריות [כפות] לסיכור, סיבים לחבלים, סנסנים לכברה, שפעת קורות לקרות בהם את הבית..." (בראשית רבה מ"א, א')

התמר הוא עץ גבוה וזקוף שאין לו ענפים צדדיים, לכן הוא מסמל אדם בעל תכונות רבות המתקשרות לאזכוריו בתנ"ך, כגון "צדיק פתקו יפּרַח כְּאֶרֶז בְּלִבָּנון יִשָּׁגָה". (תהילים צ"ב, יג')

הטעם לאכילת הפרי:

השם תמר מזכיר את המילה העברית "תם", שמשמעותה נְגַמַר, הַסְתֵּימ, ולכן אנו מבקשים "שְׂיִתְמוּ שׁוֹנְאֵינוּ וְאֹיְבֵינוּ וְכָל מְבַקְשֵׁי רְעֵתָנוּ". התמר בא לסמל את התקווה שיסתיימו המלחמות והמחלוקות ושכל מבקשי רעתנו יניחו לנו.

הידעת?

התמר הוא אחד מסמלי הארץ המובהקים, וכף התמר מופיעה לראשונה על מטבע של יוחנן הורקנוס הראשון (135-104 לפני הספירה). עץ התמר סימל את שיבת העם לארץ ישראל ואת ההתחדשות הציונית והקמת המדינה.

לאחר סיום המרד הגדול וחורבן בית המקדש השני בשנת 70 לספירה, הפיצו הרומאים מטבע המוכר בשם: "יהודה השבויה", שבא לציין את ניצחונם של הרומאים על היהודים. במטבע נראית שבויה יהודייה יושבת בצלו של עץ תמר, ולצידה חייל רומאי חמוש בחנית. במהלך ימי מרד בר כוכבא (132-136 לספירה), הוטבע עץ התמר על גבי מטבעות משלטון בר-כוכבא. בחזרה המתחדשת לארץ ישראל הופיע עץ התמר על מטבע בן 100 פרוטות, הלקוח

ממטבע של בר-כוכבא. אותו עץ תמר הופיע גם על מטבע בן 10 אגורות (1960) ועל אגורה חדשה (1980). בשנת 1995 יצא מטבע של 10 שקלים ועליו מוטבע עץ תמר עם שבעה עלים, שני סלים, סמל המדינה, והמילים "לגאלת ציון" באותיות עברית מודרנית ועתיקה. בראייה היסטורית הרומאים נעלמו ואילו היהודים שבו לארצם.

אזכורים במקרא: ארבע-עשרה פעמים בלבד מוזכר התמר במקרא במובן העץ ופירותיו (יריחו עיר התמרים, תומר דבורה הנביאה, צדיק כתמר יפרח ועוד), ואילו עשרים וארבע פעמים כשם (תמר אשת ער, תמר אחות אבשלום והעיר תמר בגבולה הדרומי של הארץ).